

142

การเผยแพร่สารนิเทศกรรมศาสตร์ในงานส่งเสริมเทคโนโลยีเกษตรของจังหวัดเลย

นางสาวฉันทวาท หินเช่าวี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-479-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

HOME ECONOMICS INFORMATION DISSEMINATION IN
HOME ECONOMICS EXTENSION OF LOEI PROVINCE

Miss Khansawat Hintaow

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science
Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-633-479-4

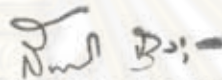
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเผยแพร่สารนิเทศนหกรรมศาสตร์ในงานส่งเสริมเคหกิจเกษตรของ
จังหวัดเลย

โดย นางสาวจันทร์สวาท หินเขียว

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์

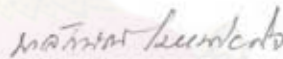
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ศจี จันทวิมล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ จงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ ไม้หน่ายกิจ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ศจี จันทวิมล)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลธิชา สุทธินิรันดรกุล)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ประดิษฐา ศิริพันธ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ชื่อนี้ว่าท ดินเราวิ : การเผยแพร่สารนิเทศคหกรรมศาสตร์ในงานส่งเสริมเคหกิจเกษตรของ
จังหวัดเลย (HOME ECONOMICS INFORMATION DISSEMINATION IN HOME ECONOMICS
EXTENSION OF LOEI PROVINCE) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ศศิ สันทวิมล, 183 หน้า.
ISBN 974-633-479-4

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการเผยแพร่และการรับสารนิเทศคหกรรมศาสตร์ของงาน
ส่งเสริมเคหกิจเกษตร จังหวัดเลย ทั้งในด้านวิธีการและเนื้อหา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือ
เจ้าพนักงานเคหกิจเกษตร สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตร สมาชิกกลุ่มยุวเกษตรและเกษตรกรทั่วไปของจังหวัด
เลย จำนวน 336 คน รวบรวมข้อมูลโดยการไปแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า เจ้าพนักงานเคหกิจเกษตรเผยแพร่สารนิเทศผ่านสมาชิกสถาบันเกษตรกร เป็น
รายกลุ่ม วิธีการเผยแพร่ที่ปฏิบัติในระดับมากคือ การสาธิตและการประชุม เนื้อหาสารนิเทศที่เผยแพร่
ในระดับมาก ได้แก่ การถนอมอาหารและการแปรรูปอาหารเพื่อการบริโภค และการปลูกพืชผักสวนครัว
สมาชิกสถาบันเกษตรกรนำเอาสารนิเทศไปเผยแพร่ในระดับน้อย วิธีการเผยแพร่สารนิเทศที่ปฏิบัติใน
ระดับปานกลางได้แก่ การเยี่ยมเยียนพบปะสนทนากับเกษตรกรที่บ้าน และการรณรงค์ เนื้อหาสารนิเทศ
ที่เผยแพร่ในระดับปานกลางได้แก่ การรักษาความสะอาดและการตกแต่งบ้าน และความสัมพันธ์ใน
ครอบครัว การรับสารนิเทศของเกษตรกรทั้งสองกลุ่มใช้วิธีการรับสารนิเทศจากสื่อบุคคล โดยการพูดคุย
หรือปรึกษาหารือกับคนในครอบครัว และการพูดคุยหรือปรึกษาหารือกับเพื่อนบ้านในระดับกลาง เนื้อหา
สารนิเทศที่รับคือ การปลูกพืชผักสวนครัว และความสัมพันธ์ในครอบครัว ปัญหาในการเผยแพร่สารนิเทศ
พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาในการรับสารนิเทศอยู่ในระดับน้อย

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา ..... บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C510310 : MAJOR LIBRARY AND INFORMATION SCIENCES
KEY WORD: HOME ECONOMICS/ INFORMATION/ DISSEMINATION/ RECEIVING/ LOEI

KHANSAWAT HINTAOW : HOME ECONOMICS INFORMATION DISSEMINATION IN
HOME ECONOMICS EXTENSION OF LOEI PROVINCE. THESIS ADVISOR :
ASSO. PROF. SACHEE CHANTAWIMOL. 183 p.p. ISBN 974-633-479-4

The objective of this research was to study home economics information dissemination and receiving in home economics extension of Loei province. 336 populations and samples were home economics extension workers, farm housewife and fram youth group members and general farmers in Loei. The data was collected by mailed questionnaires and interviews.

The results showed that home economics extension workers disseminated food processing and preservation for consumption and home garden vegetables in high level, and disseminated through group members by group contact by demonstration and meeting methods in high level. Whereas group members disseminated home cleaning and decorating and family relationship in medium level by home visit and campaign methods in medium level. For information receiving, samples received home garden vegetables and family relationship in medium level, and received information from interpersonal communication by consulting with family members and neighbours. The problems of information dissemination was in medium level, whereas information receiving problms was in less level.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... บรรณารักษศาสตร์

สาขาวิชา..... บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

ปีการศึกษา..... 2538

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ศจี จันทวิมล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือคอยชี้แนะ ให้ความแนะนำและข้อคิดเห็น ท้าให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ ไม้หน่ายกิจ ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ ชลธิชา สุทธินิรันดรกุล และอาจารย์ประดิษฐา ศิริพันธ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำในการท้าววิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณสุทธิดล สีบสาย หัวหน้างานพัฒนาสถาบันเกษตรกรและกิจการพิเศษ และ คุณหทัยรัตน์ แสนคุณท้าว นักวิชาการเคหกิจเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดเลย ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการให้ข้อมูล ตลอดจนดำเนินการประสานงานรวบรวมข้อมูล จนการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอบคุณเจ้าพนักงานเคหกิจเกษตรในสำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดเลย ที่กรุณาตอบแบบสอบถามทุกฉบับ ตลอดจนขอขอบคุณสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร สมาชิกยุวเกษตรกร และ เกษตรกรของจังหวัดเลย ที่ได้ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ทุกคน

สุดท้ายขอขอบพระคุณสมาชิกในครอบครัวของผู้วิจัยทุกคน ที่คอยให้กำลังใจและให้การสนับสนุน จนงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร จันสวาท หินเฑาะว์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ง
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	5
สมมุติฐาน.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
คำอธิบายศัพท์.....	9
2. ปรัชญาวรรณกรรม.....	10
สารนิเทศ.....	10
การเผยแพร่สารนิเทศ.....	12
การส่งเสริมการเกษตร.....	20
การรับสารนิเทศ.....	30
คหกรรมศาสตร์.....	34
งานส่งเสริม คหกิจ เกษตร.....	40
สถาบันเกษตรกร.....	47

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
จังหวัดเลย.....	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54
บทที่	
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	63
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	63
เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	70
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์.....	72
การเผยแพร่สารนิเทศสหกรรมศาสตร์.....	76
การรับสารนิเทศสหกรรมศาสตร์.....	96
ปัญหาในการเผยแพร่และการรับสารนิเทศสหกรรมศาสตร์.....	123
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	129
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	131
อภิปรายผลการวิจัย.....	138
ข้อเสนอแนะ.....	145
เอกสารอ้างอิง.....	148
ภาคผนวก.....	156
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเจ้าพนักงานเทคนิคเกษตร.....	156
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์สมาชิกสถาบันเกษตรกร.....	166
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์เกษตรกรทั่วไป.....	176
ภาคผนวก ง รายชื่อหมู่บ้านที่ได้รับการสุ่มตัวอย่างของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกร....	182
ประวัติผู้เขียน.....	183

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1	84
ตารางที่ 2	72
ตารางที่ 3	72
ตารางที่ 4	73
ตารางที่ 5	74
ตารางที่ 6	74
ตารางที่ 7	75
ตารางที่ 8	75
ตารางที่ 9	76
ตารางที่ 10	77
ตารางที่ 11	81
ตารางที่ 12	82
ตารางที่ 13	86
ตารางที่ 14	87
ตารางที่ 15	91
ตารางที่ 16	96
ตารางที่ 17	101
ตารางที่ 18	106

ต้องการรับมากที่สุด

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ 19	วิธีการรับสารนิเทศของเกษตรกรทั่วไป	107
ตารางที่ 20	การรับเนื้อหาสารนิเทศคหกรรมศาสตร์ของเกษตรกรทั่วไป	113
ตารางที่ 21	เนื้อหาสารนิเทศคหกรรมศาสตร์ที่เกษตรกรทั่วไป ต้องการรับมากที่สุด	118
ตารางที่ 22	เปรียบเทียบวิธีการเผยแพร่และการรับสารนิเทศ 10 อันดับแรก	119
ตารางที่ 23	เปรียบเทียบเนื้อหาสารนิเทศคหกรรมศาสตร์ที่มีการเผยแพร่และ การรับ 10 อันดับแรก	121
ตารางที่ 24	ปัญหาการเผยแพร่สารนิเทศของเจ้าพนักงานเคหกิจเกษตร	123
ตารางที่ 25	ปัญหาการเผยแพร่สารนิเทศของสมาชิกสถาบันเกษตรกร	126
ตารางที่ 26	ปัญหาการรับสารนิเทศของสมาชิกสถาบันเกษตรกร	127
ตารางที่ 27	ปัญหาการรับสารนิเทศของเกษตรกรทั่วไป	128

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 วิธีการเผยแพร่สารนิเทศของเจ้าพนักงานเคหกิจเกษตร 10 อันดับแรก	80
แผนภูมิที่ 2 เนื้อหาสารนิเทศสหกรรมศาสตร์ที่เจ้าพนักงานเคหกิจเกษตรเผยแพร่ 10 อันดับแรก	86
แผนภูมิที่ 3 วิธีการเผยแพร่สารนิเทศของสมาชิกสถาบันเกษตรกร 10 อันดับแรก	90
แผนภูมิที่ 4 การเผยแพร่สารนิเทศสหกรรมศาสตร์ของสมาชิกสถาบันเกษตรกร 10 อันดับแรก	95
แผนภูมิที่ 5 วิธีการรับสารนิเทศของสมาชิกสถาบันเกษตรกร 10 อันดับแรก	100
แผนภูมิที่ 6 การรับเนื้อหาสารนิเทศสหกรรมศาสตร์ของสมาชิกสถาบันเกษตรกร 10 อันดับแรก	105
แผนภูมิที่ 7 การรับสารนิเทศของเกษตรกรทั่วไป 10 อันดับแรก	112
แผนภูมิที่ 8 การรับเนื้อหาสารนิเทศสหกรรมศาสตร์ของเกษตรกรทั่วไป 10 อันดับแรก	117

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย